

ВІШАНОВУЄМО ЮВІЛЯРІВ

1994 рік багатий на ювілейні видатні діячі української культури. Серед них і річниця двох великих синів України — Амвросія Метлинського та Степана Руданського, доля яких тісно пов'язана з Ялтою.

23 січня в Ялтинському музеї Лесі Українки за участю міського товариства «Просвіта» відбулися літературні читання, присвячені 180-річчю з дня народження А. Метлинського і 160-річчю з дня народження С. В. Руданського. На читання були запрошені представники симферопольської «Просвіти», викладачі кафедри української літератури Симферопольського державного університету.

У музичній інтер'єр зачитано приміщення організації вписалися портрети обох письменників роботи художника Ф. У. Жук. Присвячені виступили рідними, друзями, колегами всіх присутніх на урочистостях святої пам'яті.

Відкриття читання молоді дослідники, вихованки ялтинської «Просвіти», а мінні студенти Львівського університету Натали Обозненко. Її глибокий аналіз життєвого і творчого шляху Амвросія Метлинського, першоджерело уваги до перебування поета в Ялті закарбували савану оцінку дослідницької науковості. З глибини знань матеріалу кримських і бандурних О. Ю. Кичарук розповів присутнім про А. Метлинського як фольклориста.

Більшість повідомлень на читаннях змальовували багатогранну постать Степана Руданського, відкриваючи все нові і нові нюанси в його творчості, скріпили біографічними фактами, великою увагою було прослухано записи лекцій української літератури, доцента СДУ Покотило К. С. («Роль і місце творчого дарування»).

С. Руданського в історії української літератури XIX ст.), професора Губаря О. І. («Проблема комунічного у світовому С. Руданського»), доцента Гуманова В. І. («Традиції С. Руданського у творчості Лесі Українки»). Не менш цікавими були і повідомлення ялтинських краєзнавців, зокрема дослідника кримських сторінок біографії поета-гумориста О. Н. Януша, який багаторічно з присиплюю ретельністю вивчав архівні матеріали, доктор медичних наук В. В. Навроцького, емоційний виступ якого викликав шлуноківську.

Справжнім сюрпризом для учасників читання стали історичні свідоцтва С. Руданського, підготовлені учнями Української недільної школи під керівництвом учительки Л. І. Кобзар. На їх догоду викладали посмішки і щедри осяглі гідності.

У контексті читання не прозвучали дискусійно і вірші молодого ялтинського поета Віктора Виноградського — продовжувача традиції українського літературного мистецтва в нашому місті. А завершили читання концертом бандуристів Ялтинського педагогічного училища. З піснечного переплетіння спогадів заслуженого працівника культури України О. Ф. Нирка про найкращі віхи минулого капелі, яка понад чверть століття з честю носить ім'я С. Руданського.

Робота літературних читань тривала з ранку до вечора. Надалі, мабуть, слід проводити такі заходи протягом кількох днів, що цілком до снаги когорті наших науковців та краєзнавців.

Світлана КОЧЕРГА.

НАРОДНИЙ ПОЕТ

Так називався вечір, присвячений 160-річчю від дня народження видатного українського поета Степана Руданського, який відбувся 27 січня у відділі «Дружини народів» Республіканської бібліотеки імені І. Франка. Підготувала і провела його головний бібліотекар Любов Григорівна Мефедєва.

Із слів про Руданського вступили члени «Спілки журналістів України», відповідальний секретар газети «Кримська світлиця» Василь Богданчик, заступник голови міської ради, заступник міського голови, великий шанувальник його творчості. Він прочитав жартівливі «Співомовки», яких знає немало напам'ять. Світлому, веселому таланту Руданського присвятив свій виступ письменник-гуморист Володимир Шахно. Володимир Потапович прочитав кілька своїх гуморесок, які були тепло сприйняті аудиторією.

Приспівом читання зал того вечора був переповнений: сюди прийшли учні педагогічного училища, школярі з 21-ї школи-лицею з учителькою Галиною Семеновою Чумаченко.

Вечір пам'яті Руданського завершили концертом бандуристів Людмила Залозька, яка виконала українські народні пісні.

Т. ЛЮДНА.

ЯК УПОРЯДКУВАЛИ МОГИЛУ РУДАНСЬКОГО

У п'ятдесяті роках в навчальній Херсонській педагогічній інституті. Українську літературу XIX століття навчав доцент Косяк Лаврент. Коли дізнався до творчості Степана Руданського, він з обуренням розповів про те, в якому заведбаному стані зараз могила видатного письменника на Масандрівському кладовищі в Ялті.

В тому, що переконалися, коли почав умішувати в школах Білогірського району — Артемівський, а потім у Криморосійській. Під час відвідин могили Степана Васильовича в мене виникли мимовільні асоціації. Мене в Ялті два повзачів лікаря, два письменники, які лікували людей, багато зробили доброго для простого народу і для міста. Це Степан Руданський і Антон Чехов. Тепер одному слава і пошана, а йому пам'ятник, музей, його ім'я на назву театру, вулиці. А другого керівник міста не помітив, аби тільки побачити, хоч при нагоді люблячи поговорити про рівноправність культур різних народів.

Або взяти, наприклад, готель у Ялті «Таврія». При входи до нього висить меморіальна дошка, на якій ймення двох російської культури, котрі тут свого часу зупинилися. — Шекспір, Шаліпін, Горький, Маяковский та іншіх. А де ж Старички, Кривинички, Карпенко-Карий, Заньковецька, Тичина, Рильський, Сосюра? Про них теж забули.

І ось коли 1967 року першим секретарем Кримського обкому партії було призначено Миколу Карповича Кириченка, я написав йому листа, в якому просив, щоб він, коли їздитиме до Ялти, побував на Масандрівському кладовищі і побачив, як небагато збереглося могила С. Руданського. Це спонукало мене звернутися до М. Кириченка. З прески було відомо, що коли він працював на Кіровоградщині, там при його сприянні упорядкували садибу Івана Карпенка-Карого «назад».

Минув певний час, і я одержав від М. Кириченка листа з повідомленням, що могила Степана Руданського найближчим часом упорядкують і на ній буде встановлений пам'ятник з барельєфом поета, над яким вже працює скульптор Сергій. 1968 року пам'ятник встановили. Кошти для його виготовлення виділили Спілка письменників України (1000 карбованців) і відділ культури Кримської області (точної суми я не знаю).

Іван ДЯЧЕНКО.

с. Кримська Роза, Білогірського району

Відповіді на кросворд, опублікований у № 4 «Кримської світлиці».

1. Карабін. 2. Фібра. 3. Собко. 4. Корифей. 5. Малик. 6. Хоровод. 7. Ампір. 8. Теор. 9. Призначено. 10. Шотгаренко. 11. Катапульта. 12. Пінта. 13. Петров. 14. Манеж. 15. Унісон. 16. Картеч. 17. Егіпа. 18. Бажа. 19. Метод. 20. Тесла. 21. Хоменко. 22. Падос. 23. Вальс. 24. Руденко. 25. «Тоска». 26. Чардаш. 27. Струг. 28. Савон. 29. Рикос. 30. Садовський. 31. Екватор. 32. Голово.

озирається на скрип дверей, що відчиняються: — Ти вже прийшов, любий! А я ще продовжую розмовляти з тобою по телефону...

— Беру твій риб! — Ще й як! Доводиться ховатися за дерево, щоб насидати черв'яка на гачок.

Під час огляду пацієнта записав лікаря потоком скарг на нездужання. Лікар закінчив огляд і говорить:

— Прошу показати язика! тримати його висунути, поки не випустиш рясця.

ВЕСЕЛА ПРИЧИНА

У зубного лікаря.

— Чого це ти так повеселів, лікарю? — питає медсестра.

— Зараз уйдемо автоінспектор, який недавно мене оштрафував.

НЕ ВТОРОПАВ

— Лікарю, ви порекомендува-

ли мені дієту — фруктні соки, гришки, чай і не сказали, як приймати до чи після їжі?

— У мене стільки роботи, стільки роботи, та ще й діти! — дорікає жінка чоловікові.

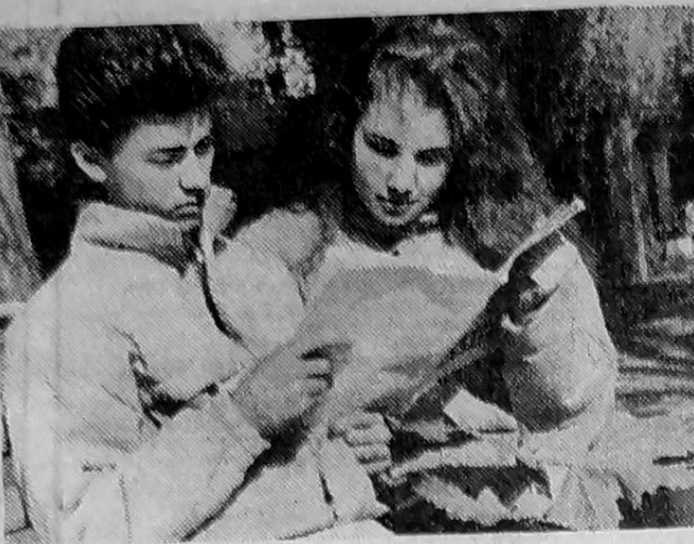
— А ти бери приклад з качки, у неї більше 30 курчат, а вона жодного разу піривіла не дорікнула. Краще обід на стіл став...

— А ти б, любий чоловіче, брав приклад з півня: він у квоччині їсті ніколи не просить.

Молода жінка подає чоловікові на обід курку. Раз вкусивши, чоловік підозріло обнюхав страву, а потім питає:

— Що ти напхала всередину?

— Нічого! Там взагалі не було м'яса!

Арсен Сеферов і Олена Гуцало, яких ви бачите на світлинці, вчаться на першому курсі фортепіанного відділення Симферопольського музичного училища ім. Чайковського. У Арсена сім'я музикальна. Вони переїхали до Криму із міста Чирчик Ташкентської області. Тепер живуть у селі Насиміно, працюють викладачами в музичній школі Котельбея. Олена Гуцало із Щолково. Вона унаслідувала бабусину любов до української пісні. А Оксана Капулло у цьому році закінчує училище і мріє продовжити музичну освіту в консерваторії.

На знімку: Арсен Сеферов і Олена Гуцало розбирають домашнє завдання — прелюдію Скрябіна; юна скрипаль Оксана Капулло.

Фото Миколи ЛІСОВОГО.

ЗВІДКИ НАЗВА?

ЛЮТИЙ

За своєю давнині лютий був останнім місяцем року, слов'ян-визначник новоріччя відзначалося з настанням тепла, тобто з початком польових робіт.

Уприслів'ї мовлять: «Спитай лютий, чи обуться». За хурделиці та люти морозів і літєв свою назву цей місяць у поляків, білорусів та українців. Слов'янське українське мови Б. Д. Річниця подає таку ж назву: «Лютий», який, очевидно, зустрічається в давніх говірках ще в минулому столітті.

У давнину в рослин означення місяця «Февраль» походило від латинського «февруаріус» — очисний. Річ у тім, що у римлян цим місяцем закінчувався рік, а тому він звичайно сполукався перед новоріччям старі римляни. Щоріку 15 лютого в Римі проводилися публічні — урочистості на честь бога Луперка покровителя полів і домашньої худоби. При святкуванні дотримувалися особливі ритуали: після принесення в жертву тварин жерці торкалися чолами до людей, заклинаючи їх, щоб вони не захворіли, а потім і до жінок, які в цей день виходили заміж, обіймали з ними на вулиці Палатинського лабіринту і збіглися біля пілусів стрічки. Вважалося, що такі удари приносять очиснення душі. Власне слово «Февруа» і означало очиснення.

«Толковий» словар живого великоросійського мови Володимира Даля наводить також діалекти, нині не вживані в російській мові назви: «бокогрей» і «свадебник».

Не відмину від інших місяців лютий не має сталою числа днів — через кожні чотири роки до нього додається двадцять дев'ять днів. Це пояснюється тим, що Земля робить повний оберт навколо Сонця приблизно за 365,25 доби. Додатковий п'ятнадцять днів римляни назвали «Бісестус», що в буквальному перекладі означає «ще раз шостина»; ари, коли це буває, — бісестисний. В українській мові це заповнене слово перекладається на «високосний».

Г. ОЛЕШКО.

ОБРІЇ КУЛЬТУРИ

Підсумкова нарада працівників культури, яка дає оцінку результатам роботи за 1993 рік, проходила в м. Ялті.

На нараді відзначалося, що останнім часом спостерігається деяке погіршення інтересу до високого мистецтва, культурних осередків. За висловом одного з виступаючих, «країна втомилася бути великою дискотекою». Але якщо аналізувати може показати директи симфонічного оркестру О. Ф. Гулянички, якщо конкурс у музичній школі не менший, ніж у престижних вузах, а в міській бібліотеці ім. А. П. Чехова постійні черги читачів, то, на жаль, порожні кінозали, музеї, а в злиденних умовах працюють клуби, дитяча художня школа тощо.

НАШ КОР.

ДО ВАШОЇ УВАГИ!

Несприятливі дні у лютому: 2, 10, 15, 21, 28.

СПОРТ ЗНАЙ НАШИХ!

Перемогою збірної команди Севастополю, до якої входять і військовослужбовці ВМС України, завершився перший чемпіонат Криму з боксу, що проводився в Армянську.

Намаганнях виступали кращі українські боксисти: Сергієв, Керч, Феодосій, Севастополь, а також команда Чорноморського флоту.

Внаслідок боротьби в різних вагових категоріях перші місця посіли матроси А. Трофимов, С. Трамбовецький, А. Кирилов, С. Мамікін, котрі проходять строкову службу в комендантському батальйоні ВМС України, і курсант Севастопольського військово-морського інституту С. Родіков. Матрос ВМС України О. Саць (вагова категорія до 71 кг) провів поєдинок з призером багатого флотського турніру А. Богданом і здобув переконливу перемогу за очками.

На жаль, в цьому бою він дістав травму і у фіналі не зміг вийти на ринг. В підсумку — не менш поразке друге місце.

Турнір був відбірковим до чемпіонату України, який відбувається наприкінці лютого у Вінниці. А воєнні команди виступили на першому чемпіонаті Збройних Сил України.

Ю. КИРИК, лейтенант.

Понеділок

7 ЛЮТОГО

УТ-1

16.00 УТН.

Вівторок

8 ЛЮТОГО

УТ-1

16.00 УТН.

16.10 «Ніхто, крім тебе». 38 серія.
16.55 Освітній канал.
17.55 Господарем на землі.
18.25 Муз. програма.
18.50 Україна передвборна.
19.00 УТН.
19.15 Авангардний живопис.

Середа

9 ЛЮТОГО

УТ-1

16.00 УТН.

16.10 «Ніхто, крім тебе». 37 серія.
16.55 Сніжок.
17.15 «Счастье».
18.00 «Танцюйте з нами».
18.30 Депутатський канал.
19.00 УТН.
19.15 Попівний барометр.
19.35 Е. Гріг. Норвезька мелодія.

Четвер

10 ЛЮТОГО

УТ-1

16.00 УТН.

16.10 «Ніхто, крім тебе». 38 серія.
16.50 «Мрії збуваються».
17.25 Освітній канал.
18.50 Анімовані «Галчани».
19.00 УТН.
19.15 Кінопрямий ефір.
19.35 Фільм «Летуча миша».

П'ятниця

11 ЛЮТОГО

УТ-1

16.00 УТН.

16.10 «Згадуєш Бориса Пастернака».
17.35 «Радіаційна гігієна».
18.05 Візитна картка.
18.30 «Срібні спохои з Віриць».
19.00 УТН.
19.15 «Ділові відомості».

Субота

12 ЛЮТОГО

УТ-1

8.00 УТН.

8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 Муз. фільм.
9.05 Все інше.
9.25 Док. фільм.
10.15 Доброго вам здоров'я.
10.45 Концерт.
11.35 Телехототка.
12.15 В. Пилипчук. «Японська легенда».
13.00 «Ділові відомості».
13.15 Фільм — дітям.
14.30 Блага вість.
15.00 УТН.
15.10 «Вісник».
15.40 Талант і меценат.
16.25 Нове коло.
16.55 Відкриття XVII Олімпійських ігор.
19.00 УТН.
19.10 Хроніка МВС.
19.25 «Ніхто, крім тебе». 40 серія.

Неділя

13 ЛЮТОГО

УТ-1

8.00 УТН.

8.10 XVII змові Олімпійські ігри.
8.40 Новий день.
9.40 Фільм «Не покидай...». 2 серія.
10.55 Лінійні гонимі. 15 км. Жінки.
13.00 Муз. фільм.
14.00 Бажано шість.
15.00 УТН.
15.10 Село і люди.
15.55 На вагрі.
16.40 Мемор.
17.25 «Счастье».
18.10 Шендінський біг на ковзанах.
5000 м. Чоловіки.
19.00 УТН.
19.25 «Ніхто, крім тебе». 41 серія.
20.10 Новини мод.
20.40 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.30 Змові Олімпійські ігри.

ВІПУСК 51-И

В Симферополі відбулися чемпіонати Криму з міжнародних шашок. У жіночому турнірі господарки змагань кандидати в майстри Людмила Озерова і Тетяна Савченко поділили два перших місця. Оскільки всі додаткові показники в них однакові, то вирішено було проголосити обох спортсменок чемпіонками. На третьому призовому місці кандидат у майстри керчанка Оксана Макарова.

Досить представницький (18 учасників) виявився чоловічий турнір, тому він розігрувався за швейцарською системою. Набравши в шести турах 5 очок, найсильнішим шашкистом півострова став симферопольський майстер спорту Анатолій Федоров. За кращим індивідуальним показником другим призером названо севастопольського кандидата в майстри Володимира Вавилова, а третім — керчанка Георгія Петелика, в яких по 4,5 очка. На четвертому місці — майстер спорту Микола Владзимирський (Севастополь).

Для нашого часопису віце-чемпіон Криму запропонував партію, зіграну в 2-му заочному чемпіонаті Одеського клубу. В. БАВІЛОВ — В. ВОЛЧКОВ

16.10 Новини мод.

16.35 «Вулиця».

17.05 «Без протоколу».

17.45 Писемка.

18.15 «Понеділок — день важкий».

18.30 Концерт.

19.00 УТН.

19.15 Точка зору.

19.45 Пектораль.

20.00 УТН.

21.35 «Романси Славутича».

23.05 Фільм «Помилюючі».

УТ-2, КРИМ-ТБ

18.00 ТНН.

18.15 «Діловий світ».

20.00 «Фантазія». 1 серія.

21.30 «Кольори грошей». 1 частина.

22.30 СІТ-3.

23.00 Віна.

23.30 «Кольори грошей». 2 частина.

УТ-2, КРИМ-ТБ

19.00 Мультифільм.

19.15 «Понеділок — день важкий».

«ОСТАННІО»

18.00 Документи і долі.

18.15 За радком протоколу.

18.25 «Ділові життя».

34 серія.

18.55 «Міа».

19.40 На добраніч, малюки.

20.00 Новини.

20.45 Фільм-вистава.

23.20 Олександр Галчак.

23.50 Мультифільм.

19.30 Фільм «Білі ночі».

21.45 Музичний мікс.

«ОСТАННІО»

18.05 «Просто Марія».

18.55 Тема.

19.40 На добраніч, малюки.

20.00 Новини.

20.45 Фільм «Крідікс».

23.35 Нічне життя міст світу.

20.40 Фільм «Табір іде в небо».

«ОСТАН